

EMN Norway konferanse i Brussel

Av Øyvind Jaer

Torsdag 13. desember arrangerte EMN Norge, med bistand fra EMN sekretariatet under EU Kommisjonen, konferansen *Sustainable Migration in Europe*, i Norway House, Brussel. Konferansen ble innledet av EMN Norges koordinator Øyvind Jaer, som informerte om bakgrunnen for bærekraftstenkningen på migrasjonsfeltet og samarbeidet mellom professorene Collier og Betts og EMN Norge de siste årene. EMNs leder Magnus Ovilus innledet videre med å begrunne hvorfor han ønsket å få til en oppfølging av EMN Norge konferansen i Oslo 21. juni, også om bærekraftig migrasjon, og hvor han var en av innleiderne.

Hovedtrekkplasteret på denne, så vel som konferansen 21. juni, var Collier og Betts. For oss som har lest professorenes bøker og ikke minst deres to papers [Sustainable Migration Framework](#) og [Sustainable Migration in Europe](#), var det ikke uventede overraskelser. Men for Brussel og EMN publikummet som var målgruppen (EU og EMN folk, delegasjoner, forskere, NGOer ++) for konferansen, var det mye nytt å hente. Og budskapet ble fremført på en spennende og informativ måte med godt redigerte sceneskift mellom Collier «den eldre» og Betts «den yngre», begge blant verdens mest innflytelsesrike akademikere.

Deretter fulgte to nye og innovative bidrag om absorpsjonskapasitet med Brochmann og Grødem, samt betydningen av kulturvariabelen med Asle Toje – som inntak til å vurdere bærekraftig innvandring. Begge tematikker er under utarbeiding og ferdige EMN Norway Occasional Papers forventes primo mars 2019. Bidragene var spennende og relevante for bærekraftstenkningen og ble godt mottatt av et lydhørt publikum på om lag 100 deltakere.

Konferansen ble avrundet med debatt moderert av Alexander Betts. Betydningen av kultur ble en vesentlig sak. Det var interessant å høre at også Collier og Betts planlegger en utgivelse om kulturvariabelens betydning i den samfunnsfaglige forskningen. Noe som tyder på at vi med Tojes kommende paper ligger foran «tidsånden» for øvrig. Kultur har jo nesten vært et tabuområde i migrasjonssammenheng.

Avslutningsvis ble Magnus Ovilus spurt om hvordan han ønsket å følge opp tematikken bærekraftig migrasjon i EMN sammenheng. Magnus hadde klare og gode ideer. Han ønsket å følge opp med rundebordskonferanser a la denne vi her rapporterer fra og hvor vi følger Chatham House reglene hvor alle kan bidra til politikktutvikling uten å bli sitert med navn og institusjon. Slik så han for seg at EMN også kan fungere som en form for «round table» for politikktutviklingen på migrasjonsfeltet.

Ferdigstilte EMN studier høst 2018

The Changing influx of asylum seekers 2014-2016: Member State responses

Studien ble initiert av Nederland og ser på svingninger i asyltilstrømmingen til Europa i perioden 2014-2016. Studien kartlegger medlemslandenes tiltak knyttet til registrering/saksbehandling av asylsaker, identitet- og grensekontroll, informasjonskampanjer rettet mot asylsøkere og det sivile samfunn, samt mottak og integrering av flyktninger. Studien belyser også hvilke grep medlemslandene har gjort/gjør i kjølevannet av krisen for å være bedre forberedt dersom en lignende situasjon skulle oppstå.

Slik det fremgår av den komparative rapporten skiller ikke Norges handlemåte seg vesentlig fra andre land. Men på enkelte områder som f.eks. på registreringsfeltet er det indikasjoner på at Norge handlet noe ulikt majoriteten av landene ved å innføre en ekstra prosedyre før fullregistrering av asylsøkerne, noe som viste seg å være en lite hensiktsmessig ordning i ettertid. Rapporten indikerer også at andre land later til å ha hatt raskere og flere umiddelbare tiltak på integreringssiden og arbeidsmarkedstilgang, sammenlignet med Norge.

[Les rapporten og hele oppsummeringen her.](#)

Aktuelle ad hoc forespørsler høst 2018

Ad hoc forespørsler er spørsmål EMN medlemslandene stiller hverandre for å få innblikk i andre lands regelverk og praksis på ulike områder av migrasjonsfeltet.

[Les oppsummeringene her](#)

Hva skjer med enslige mindreårige etter vedtak?

European Migration Network har nylig publisert en studie om hvordan europeiske medlemsland håndterer enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger: Approaches to Unaccompanied Minors Following Status Determination in the EU plus Norway.

Studien begrenser seg til det som skjer *etter* asylprosedyren. Den har også fokus på hvordan medlemslandene håndterer overgangen til myndighetsalder og voksenlivet. Samtidig omhandler studien situasjonen for enslige mindreårige som *ikke* får positivt svar på sin asylsøknad, og tar for seg spørsmål om retur, forsvinninger og ulike former for midlertidig opphold.

I årene 2014 til 2017 ankom det 219 575 enslige mindreårige asylsøkere til EU+- landene, hvorav et stort flertall (89%) var gutter. Bare i 2015 alene ankom det nær 100 000 mindreårige – en økning på 315% sammenlignet med året før. I 2017 var tallet nede i 31 975.

Det var Tyskland, Sverige, Italia, Østerrike og Ungarn som mottok flest enslige mindreårige asylsøkere i perioden 2014-2017, og de vanligste opprinnelseslandene var Syria, Afghanistan, Irak, Eritrea og Somalia.

[Les rapporten og hele oppsummeringen her.](#)

EMNs hovedkonferanse i Wien

EMNs hovedkonferanse høsten 2018, ble avholdt under østerriksk EU-formannskap i Wien 4.-5. oktober. Konferansetemaet var *Managing Migration – from Reacting to Shaping*. Konferansen ble innledet av den østerrikske innenriksministeren, **Herbert Kickl**. Han viste til at selv om tallet på asylsøkere til Europa har gått ned de siste årene, er ankomstene fremdeles betydelige og kan på ny stige. I tillegg kommer familieinnvandringen. I stedet for å være på etterskudd og reagere på situasjoner som oppstår, bør europeiske land ta kontroll. For dette har han og den danske flyktningministeren **Inger Støjberg** tatt et initiativ. De hadde sammen med Paul Collier møttes på morgenen før EMN konferansen og blitt enige om noen visjoner for et framtidig beskyttelsessystem. Fellesutspillet har tittelen «*Vision for a Better Protection System for a Globalized World – Mending a Broken System*» og inneholder sju målsettinger. De to statsrådenes visjoner går blant annet ut på å bremse flyktningstrømmen til Europa, og å sende avviste asylsøkere til utreisecentre utenfor EU. Et framtidig beskyttelsessystem må innrettes slik at det er bærekraftig over tid. For å få til det kreves et styrket samarbeid mellom opprinnelses-, transit- og destinasjonsland med bedre avklart ansvarsforhold. Landene må selv ta kontroll over situasjonen, og ikke tillate asylsøkere og migranter selv å velge hvilket land de skal få beskyttelse i.

Paul Collier var keynote for konferansen og holdt et engasjert innlegg hvor han særlig vektla behovet for å bryte ned «silo» tilnærmingen til asyl- og migrasjonspolitikken og etablere mer langsiktige perspektiver i tråd med prinsippene for bærekraftig migrasjon jf. Collier og Betts EMN Norge paper [Sustainable Migration Framework](#).

Siste del av konferansen omhandlet regionale løsninger for beskyttelse. **Alexander Betts** viste til eksempler i Kenya, Etiopia, Uganda og Jordan, der man har lykket med såkalte integrerte flyktningbosettinger, der flyktningene har fått

tillatelse til å arbeide, tilgang til lånekapital for å etablere små virksomheter samt utdanning. En vesentlig forutsetning for at slike bosettinger har lykket er at de også bringer fordeler til den lokale befolkningen i området, i form av helse- og utdanningstilbud og tilgang til markeder som genererer nye arbeidsplasser også for lokale. Målet er at etableringer i slike integrerte bosettinger vil bidra positivt til vertsbefolkningen også etter at flyktningene returnerer til sine opprinnelsesland.

EMN rapport om sosiale tjenester

De høye asylankomstene i perioden 2014-2016 har ført til økt oppmerksomhet omkring forskjellene mellom EUs medlemsland når det gjelder sosiale tjenester/ytelser og rettigheter for flyktninger og personer med subsidiær beskyttelse. Selv om sosialpolitikken er et nasjonalt anliggende ønsker EU gjennom Statusdirektivet å bidra til en harmonisering av medlemslandenes praksis, både for å sikre gode standarder og levekår i alle EUs medlemsland, men ikke minst for å motvirke sekundær forflytning innad i EU, og mulighet for såkalt «velferd-shopping».

Denne korte **EMN rapporten** (Inform) [Social benefits and rights for beneficiaries of international protection](#) og [fakta-ark](#) er bl.a. basert på tre ulike ad hoc forespørsler om temaet og ser på fem ulike sosiale tjenester /ytelser og rettigheter: utdanning, helsetjenester, finansielle ytelser, bolig samt mulighet for familiegjeningforening.

Hovedkonklusjoner:

Velferdstjenester og ytelser i Europa varierer mellom land mht. hvordan de er organisert, hvilke myndigheter som er involvert (sentralt eller lokalt nivå), i hvilken grad NGOer har en rolle og hvordan ordningene finansieres. Dette vanskeliggjør en direkte sammenligning mellom land. Ut fra undersøkelsen er det først når

man ser nærmere på *innholdet* i de ulike sosiale tjenestene/ytelsene at forskjellene trer tydeligst frem. Men også her gir undersøkelsen et relativt overordnet perspektiv.

Med noen få unntak, oppgir medlemslandene i undersøkelsen å tilfredsstillende EUs minimumsstandarder for de sosiale tjenestene/ytelsene og rettighetene som omfattes av undersøkelsen; utdanning, helse, bolig, finansielle ytelser og familiegjeningforening. *Alle* land i undersøkelsen ser på adgang til utdanning og helse som en *absolutt rettighet* - og her gjør de fleste av medlemslandene ingen forskjell mellom flyktninger og personer med subsidiær beskyttelse - noe som også er i tråd med Statusdirektivet. Generelt er det få land som rapporterer ulik behandling av flyktninger og personer med subsidiær beskyttelse mht. sosiale tjenester/ytelser.

Når det gjelder familiegjeningforening er bildet likevel noe mer sammensatt, selv om flertallet også her oppgir å ha små eller ingen forskjeller mellom de to gruppene. Et annet fellestrekk er at flertallet av landene har organisert ordningene gjennom et samarbeid mellom myndighetsinstusjoner og NGOer. Her skiller de nordiske landene seg ut ved å være mer myndighetsstyrte og med større innslag av lokale (kommunale) tjenester. Sverige og Norge trekkes også fram som tilnærmet enestående eksempler på land som har innført ordninger der man kobler sosiale tjenester/ytelser til deltakelse i integreringstiltak.

European Migration Network
www.emnnorway.no